

бюджетної звітності за відповідний звітний період. У статті «Бюджетні асигнування» наводиться інформація про повноваження суб'єкта державного сектору, надані відповідно до бюджетного призначення, на взяття бюджетного зобов'язання та здійснення платежів, яке має кількісні, часові та цільові обмеження (включаючи асигнування капітального характеру). У статті «Профіцит/дефіцит за звітний період» визначається фінансовий результат діяльності установи державного сектору за загальним та спеціальним фондами.

Розділ 4 Звіту про фінансові результати розкриває інформацію по елементах витрат за обмінними операціями.

Окрім цього суб'єкти державного сектору складають ще бюджетну звітність, і, звіряння показників форм фінансової звітності з показниками бюджетної звітності не здійснюється.

Елементи фінансової звітності розкриваються у пояснювальній записці.

**Пугачевська К.Й., к.е.н., доц.,
Мукачівський державний університет**

ГЕНЕЗИС ТЕОРІЙ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

У нинішніх умовах розвитку підприємницької активності в Україні ринкове середовище характеризується зростаючим рівнем ділової активності. Разом з тим, запорукою успішної конкурентної боротьби на внутрішньому і зовнішньому ринках є ефективна організація й розвиток через призму стратегічного планування. З урахуванням вище зазначеного, проблематика формування ефективної стратегії розвитку підприємства є досить актуальною, зокрема в умовах загострення конкуренції на вітчизняних ринках.

У середині ХХ сторіччя стратегія підприємства як наукова галузь та спеціальність існувала у світовій практиці в ембріональному стані. І хоча роком народження стратегії підприємства можна вважати 1911 р., протягом наступних майже сорока років стратегія зводилась лише до формулювання загальних положень життєдіяльності суб'єктам вітчизняного і міжнародного бізнесу. Значна частина наукових публікацій, що з'явилися у зарубіжній пресі до 1950 року, була проведена в основному керівниками фірм та компаній або їх радниками, у яких вони охарактеризовували власний кар'єрний шлях та визначали окремі запоруки успіху.

Підґрунття для нових методологічних орієнтацій було сформовано у 50-ті рр., коли великі фірми, в основному американські, зіткнулись із серйозною потребою у нарощенні потужностей для протистояння експансії. Запропоноване фахівцями рішення зводилось до необхідності здійснення довгострокового прогнозування, яке знайшло відображення у п'ятирічному плані. Базовим елементом прогнозів була перспективна оцінка обсягів продажу на основі екстраполяційного методу. Ця оцінка мала б достатнє практичне підтвердження за умов стабільності розвитку підприємства, конкуренції, виробів, технологій і т. п. [1, с.29].

Однак у результаті змін в умовах господарювання, уповільнення темпів зростання, загострення конкуренції, посилення диверсифікаційних процесів, у 60-70-ті рр., як відповідь на зміни у бізнес-середовищі з'явилися та активно розвивались концепція і методи стратегічного планування і управління, серед економістів та управлінців виник науковий інтерес до поняття, змісту стратегій, процесів, здійснення яких вони обумовлюють. Саме в той час з'явилась піонерна праця А. Д. Чандлера «Стратегія і структура» [2, с.121], яка знаходилась у витоках даного напрямку наукової думки та практичної діяльності.

Слід зазначити, що початковий період формування теорій стратегії підприємства характеризується інтенсифікацією розвитку теорії інституціоналізму. Незважаючи на існування різних теоретичних підходів до обґрунтування стратегії підприємств, всі вони переважно описували поняття стратегії з огляду на внутрішній потенціал первинної економічної ланки.

Другий етап характеризується зростанням значущості економічної теорії індустріальної організації, що стала основою аналізу проблем підприємств, особливо тих, що пов'язані тісно з галуззю. Досліджувались питання концентрації галузі, бар'єрів входу-виходу, структури витрат та ціни, економії на масштабах, інвестиційних рішень, вертикальної інтеграції, коефіцієнтів прибутковості і складових зростання. Нова хвиля економістів-теоретиків, які відносно пізніше зацікавились питанням стратегії підприємств, складалась із прихильників теорії ігор, і вони вважали головними питання, пов'язані з діяльністю галузевих супротивників у конкурентному середовищі [1, с.122].

У 80-ті роки розпочався третій етап розвитку теорій стратегій, що провів під впливом насамперед визначальних робіт М. Портера, завдяки яким стратегія підприємства набула чіткішої концептуальності та отримала суттєве приращення аналітичного потенціалу. В ці роки наукова діяльність у галузі стратегічного менеджменту почала розвиватись із неймовірною швидкістю, а ідеї стратегії підприємства отримували все більшого поширення та практичного впровадження. Все більшої наукової підтримки та широкого практичного втілення одержує загальна схема розвитку підприємства, яка охоплювала основні етапи його створення, становлення та зростання.

Таким чином, проведене дослідження теорій стратегій розвитку показало, що погляди науковців на поняття стратегій змінювалися у міру ускладнення господарських зв'язків між підприємствами. Становлення теорій стратегій розвитку пройшло у своєму розвитку три етапи, кожен з яких характеризується притаманними лише йому особливостями, поглядами науковців та результатами досліджень. На особливості розвитку на кожному з зазначених етапів також значною мірою впливали економічні та політичні події у світі.

Література:

1. Минцберг Г., Куни Дж. Б., Гошал С. Стратегический процесс / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб: Питер, 2001. – 688 с.
2. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Стратегічне управління. – К.: КНЕУ, 2004. - 384 с.

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ РОЗВИТКУ

Трансформація економічної системи, перехід її до якісно нового стану неодмінно пов'язана з структурними змінами в економіці, забезпеченням зайнятості населення, зростанням ефективності функціонування підприємств, задоволенням суспільних потреб. Подальше загострення у світі конкурентної боротьби за ресурси (природні, енергетичні, інвестиційні, людські та ін.) виводить на перший план питання освоєння потенціалу нових знань, впровадження їх у виробничі процеси, підвищення на цій основі ефективності застосування обмежених виробничих ресурсів, зростання рівня продуктивності праці та забезпечення зростання виробничих можливостей, що сприятиме задоволенню зростаючих економічних потреб суб'єктів ринку [1, с. 64].

Вивчення наукових джерел з проблематики інноваційної діяльності дозволяє стверджувати, що інновації є важливими для економічного розвитку, вони мають вирішальне значення для продуктивності, конкурентоспроможності та зростання. Інновації допомагають вирішувати соціальні проблеми, створюють нові можливості для компаній, сприяють створенню робочих місць.

Досвід країн Європейського Союзу доводить, що малі підприємства відіграють особливу роль у підтримці забезпечення економічної стабільності в суспільстві. МСП є невід'ємним елементом функціонування конкурентної ринкової системи господарювання, а його розвиток має бути одним із основних завдань з точки зору його потенціалу створення нових робочих місць, підвищення рівня добробуту населення та забезпечення економічного зростання країни.

Аналіз статистичних даних щодо основних структурних показників діяльності підприємств України дозволяє стверджувати, що для сучасного стану діяльності підприємств в Україні характерним є:

- кількісне зменшення підприємств усіх груп (великих, середніх, малих), що суттєво не вплинуло на галузеву структуру економіки, де домінантною залишається частка оптової та роздрібною торгівлі. У розрізі структури за розміром підприємств найбільшою є частка мікропідприємств;
- уповільнення стійкої динаміки зменшення кількості зайнятих та найманих працівників на підприємствах України;
- домінування частки середніх підприємств у структурі зайнятих працівників, яка у 2016 році становила 45,2 % або 2,6 млн. осіб, з яких 1,1 млн. осіб працювали на середніх промислових підприємствах;
- найбільше за чисельністю скорочення кількості найманих працівників спостерігались на великих підприємствах у порівнянні з середніми та малими підприємствами;
- домінування частки середніх підприємств у структурі найманих працівників, яка у 2016 році становила 45,9%, або 2621 тис. осіб;